

Title of the course: पर्यावरण आणि मराठी साहित्य
Environment and Marathi Literature

Course code: MAR - 626

Number of credits: 4 **Number of hours:** 60

Effective from AY: 2022-2023

पूर्वापेक्षित :	पर्यावरणाचा मानवी जीवनावर असणारा प्रभाव आणि त्याचे महत्त्व समजून घेण्यासाठी साहित्याच्या पर्यावरणीय परिप्रेक्ष्यातून साहित्याभ्यासाची दृष्टी असणे आवश्यक आहे.	
उद्दिष्टे :	१. पर्यावरणविषयक विविध मुद्दे समजून घेऊन पर्यावरण आणि मानवी जीवनाचा सहसंबंध लक्षात घेणे. २. साहित्यातील पर्यावरणीय विचार आत्मसात करणे.	
अभ्यासक्रम :		तासिका
	श्रेयांकन १: साहित्यातील पर्यावरणीय अभ्यास १.१ निसर्ग आणि साहित्य यांचा सहसंबंध १.२ लोकसाहित्यातील पर्यावरणीय विचार १.३ मराठी साहित्यातील पर्यावरणीय संदर्भ (कथा, कादंबरी, नाटक, कविता इ.) आणि परंपरा १.४ साहित्यातील पर्यावरणीय अभ्यासाची आवश्यकता	४ २ ६ ३
	श्रेयांकन २ : कविता आणि ललित लेख २.१ रानातल्या कविता – ना. धों. महानोर २.२ ऋतुचक्र – दुर्गा भागवत	८ ७
	श्रेयांकन ३: कथा आणि कादंबरी ३.१ बनगरवाडी – व्यंकटेश माडगुळकर ३.२ उदकाचिया आर्ती – मिलिंद बोकिल	८ ७
	श्रेयांकन ४: आत्मचरित्र चकवाचांदण – मारूती चितमपल्ली	१५
	एकूण	६०
अध्यापन पद्धती :	व्याख्याने, चर्चासत्र, स्वाध्याय, पावर पॉइन्ट सादरीकरण इत्यादी.	
शैक्षणिक फलिते:	१. विद्यार्थ्यांना निसर्ग, पर्यावरण व साहित्य यांच्यातील सहसंबंध लक्षात येईल. २. विद्यार्थ्यांच्या पर्यावरणविषयक जाणिवा अधिक समृद्ध होतील.	
संदर्भ ग्रंथ :	१. गायकवाड, विनोद, पर्यावरणीय साहित्य, स्वरूप आणि समीक्षा, अक्षरदीप प्रकाशन, कोल्हापूर. २. व्हटकर, अर्जुन, मुक्या जंगलाची गर्जना, ग्रंथाली प्रकाशन, पुणे.	